

Grzegorz WASZKIEWICZ*

ZADŁUŻENIE PUBLICZNE A KONIUNKTURA GOSPODARCZA

Zarys treści: Współczesne finanse publiczne, oprócz istnienia nierównowag na rachunkach budżetowych, cechuje wyraźna tendencja do zadłużania się, jednakże kreacja długu nie może być traktowana jako recepta na wszystkie niedomagania gospodarki. Celem podjętych rozważań jest zwrócenie szczególnej uwagi na trwale narastający dług publiczny, który mimo to jest traktowany jako wskaźnik uzupełniający¹ (dostarczający dodatkowych informacji o kondycji makroekonomicznej kraju) lub zupełnie niedoceniany². Nie zmienia to jednak faktu, że notowane w ostatniej dekadzie przyrosty zadłużenia państw europejskich pozwalają postawić tezę, że wartość długu publicznego rośnie w oderwaniu od koniunktury gospodarczej, co skłania do wyjaśnienia zależności pomiędzy wartością zadłużenia a tempem wzrostu produktu krajowego brutto (PKB), która tylko pozornie wydaje się być oczywista. Z tego powodu warto zastanowić się nad problemem narastającego długu publicznego, w tym rzeczywistego wpływu tempa wzrostu gospodarczego na to zjawisko, a zwłaszcza trudności w transferowaniu efektów ożywienia gospodarczego na stan zadłużenia państwa.

Słowa kluczowe: koniunktura gospodarcza, zadłużenie publiczne, deficyt budżetowy, wzrost PKB, rachunek budżetowy, paradoks nie zrównoważonego budżetu.

* mgr Grzegorz Waszkiewicz, Uniwersytet Gdański

¹ Traktowanie sprawy relacji długu publicznego jako drugorzędnej ma uzasadnienie teoretyczne, gdyż przy niskich deficytach, a tym bardziej zrównoważonych finansach publicznych relacja długu do PKB automatycznie się obniża. Szerzej: A. Wernik, *Równowaga finansów publicznych a euro, Bank i Kredyt*, 40/2009, s. 50.

² Realne przyrosty zadłużenia niższe niż wzrost inflacji uważane za nieistotne. Szerzej: W. Gradoń, *Deficyt budżetowy i źródła jego finansowania w Polsce*, AE, Katowice 2004, s. 92. Jednakże wzrost cen podobnie jak wzrost zadłużenia publicznego może być efektem nieodpowiedzialnej polityki budżetowej, stąd paradoks wyjaśniania jednego zagrożenia, drugim.

PUBLIC DEBT AND ECONOMIC CYCLE

The aim of this article is to present the problem of public debt, especially rising amount of this. This dangerous direction was observed for years and it accelerated in recession time. What is more, growing countries indebtedness is a sign of temporary public finance and it makes difficult to prevent the future crisis and shocks because it limits possibilities of budgetary policy. First part of this work was dedicated to describe correlation between economic cycle and level of public debt. In the second piece, there was highlighted fact that public indebtedness is rising irrespective to growing GDP, what may be very interesting to future research. Finally conclusion suggests that influence of GDP growth on indebtedness level depends on budgetary policy restrictiveness.

Keywords: economic situation, public debt, budget deficit, GDP growth, financial account, paradox of an unbalanced budget.